

ARDANUÇ'TA OSMANLI İZLERİ SİLİNMEK Mİ İSTENİYOR?

 Ükü ÖNAL

Kanunî devri Diyarbekir, Van ve Erzurum Beylerbeyi olan Ardanuç Fatihî Gazi İskender Paşanın Ardanuç'taki hatırası sahipsiz kaldı.

İskender Paşa, 1551 yılında Erzurum Beylerbeyi olduğu sırada, İran Safevî nüfuzundaki Ahıska Kıpçak Atabekleri hükûmeti toprağı olan Ardanuç ve Ardahan bölgesini Osmanlı ülkesine katmıştır.

İskender Paşa, Ardanuç'ta Akkoyunlular zamanından kalma harap durumdaki camiyi yaptırarak ibadete açmıştır. Camiinin giderleri için civardan satın aldığı arsa üzerine yaptırdığı altmış dükkânın gelirini vakfetmiştir. Ayrıca yaptırdığı ev, fırın, boyahane gibi gayrimenkullerin gelirlerini de bu camiye bırakmıştır.

Ardanuç'un Rus işgali sırasında bu caminin minaresi yıkılmış, cami de bir süre depo olarak kullanılmıştır. İlçe merkezinin aşağıya nakledilmesiyle dükkânlar kullanılmaz ve harap hâle gelmiştir. Ardanuç'ta Osmanlı'nın ilk eserleri olan bu dükkânların bir bölümü satılarak cami müstemilâtından çıkmış.

Bu caminin vakfı da İskender Paşa ahfadından Av. Reşit İskenderoğlu'na geçmiştir. Ankara'da görüştüğüm Reşit Beye, "Kanunî zamanındaki dedenizi nasıl bulup vakfı üzerinize aldınız?" diye sordum. Bir zamanlar senatör olan ağabeyinin yaptırdığını söyledi.

Camii ve türbeler aslına uygun restore edilmelidir. Türbeler perişan, sandukası bile yok. Defineciler buraları perişan etmiş. Sahipsiz kalan tarih hazinelerimizi bir taraftan zaman yok ederken diğer taraftan da talancılar kol geziyor.

On yıl kadar önce A. Irmaklar köyünden gece gelen Mehmet Aksakal yolda Çorum plakalı bir arabanın arkasında sarıklı mezar taşlarının sökülüp götürüldüğünü görmüş!

Vakıflar Genel Müdürlüğüne müracaat ettim ve bu vakıf hakkında bilgi istedim. Nedense böyle bir vakıf yoktur diye cevap verdiler. (Vakıflar Genel Müd.10.08.2009 gün ve 11583 sayılı yazıyla. Enver Altıntaş-Kültür ve Tescil Dire Başkanı).

Hâlbuki birçok yazışma ve kitaplara geçmiş ifadeler, Vakıflar Genel Müdürlüğünden çıkmıştır. Ardanuç'taki vakfın temsilcisi var.

İskender Paşa, camii için bu kadar akar bırakmış olmasına rağmen camii şu andaki durumu ve dükkânlarının sembolik rakamla satılmasına akıl ermiyor. Osmanlı'nın Ardanuç'taki izleri silinmek mi isteniyor? Kültür Bakanlığı Arhavi Festivaline yüz milyar gönderecek güce sahipken neden bu tarihî dükkânlar onarılmıyor? Anadolu'da Türk'e ait olmayan eserlere restore edilirken kendi eserlerimizin bu şekilde kaderine terk edilmesi çok hazin...